

Ook groene speelruimte moet aan regels voldoen

Boomstam is gewoon speeltoestel

Met het groeiende bewustzijn over het belang van bewegen en buitenspelen voor kinderen komt er ook meer aandacht voor de inrichting van de buitenruimtes bij kinderdagverblijven en scholen. Maar waar moet je op letten als je een natuurlijke speelplaats aan wil leggen? Een pleidooi voor meer groene speelplaatsen die ook daadwerkelijk voldoen aan de regels.

Marieke Dekker, buroBlad

Bij buroBlad houden we ons voornamelijk bezig met ontwerp en inrichting van natuurlijke speelplaatsen. Vanuit onze ervaring daarmee werden we ook als jurylid gevraagd in de prijsvraag Groenste Speelplaats

van Nederland 2009. Bij deze wedstrijd kon iedereen zijn eigen project insturen. Bij de inzendingen zaten diverse projecten van buitenruimtes van scholen en kinderdagverblijven, vaak – met de beste bedoelingen en met veel en-

thousiasme – ontworpen en aangelegd door kinderdagverblijven zelf. Wat opviel bij het beoordelen van de inzendingen was dat mensen in hun enthousiasme voor een uitdagende en groene speelplaats veel in één ruimte wil.

Foto's: buroBlad

Ook groene speelruimte moet aan regels voldoen

Boomstam is gewoon speeltoestel

Met het groeiende bewustzijn over het belang van bewegen en buitenspelen voor kinderen komt er ook meer aandacht voor de inrichting van de buitenruimtes bij kinderdagverblijven en scholen. Maar waar moet je op letten als je een natuurlijke speelplaats aan wil leggen? Een pleidooi voor meer groene speelplaatsen die ook daadwerkelijk voldoen aan de regels.

Marieke Dekker, buroBlad

Bij buroBlad houden we ons voornamelijk bezig met ontwerp en inrichting van natuurlijke speelplaatsen. Vanuit onze ervaring daarmee werden we ook als jurylid gevraagd in de prijsvraag Groenste Speelplaats

van Nederland 2009. Bij deze wedstrijd kon iedereen zijn eigen project insturen. Bij de inzendingen zaten diverse projecten van buitenruimtes van scholen en kinderdagverblijven, vaak – met de beste bedoelingen en met veel en-

thousiasme – ontworpen en aangelegd door kinderdagverblijven zelf. Wat opviel bij het beoordelen van de inzendingen was dat mensen in hun enthousiasme voor een uitdagende en groene speelplaats veel in één ruimte wil-

Maar veel is niet altijd beter. Leuke kleine elementen kleden wel aan, maar overleven het intensieve spel van de kinderen uiteindelijk vaak niet. We zijn blij met de groeiende tendens van natuurlijke speelplaatsen bij kinderdagverblijven, maar adviseren wel om zelfgemaakte ontwerpen door een professional te laten toetsen op functionaliteit. Een ideale groene speelplek is een natuurlijke speelplaats waar kinderen echt nog kunnen ontdekken. Daar waar spel niet voorgekauwd en gestuurd wordt omdat er alleen maar toestellen staan waar je altijd hetzelfde op kan doen. De elementen in de ruimte moeten uitnodigen en steeds opnieuw tot fantasievol spel kunnen leiden. De inrichting van paden, bosjes, groen en heuveltjes moet ook dit spanningveld oproepen en vast kunnen houden. Een echt goede uitdagende groene buitenruimte is meer dan dat het er alleen maar mooi uitziet met wat bosjes en beplanting in plaats van tegels.

Routing en sturing

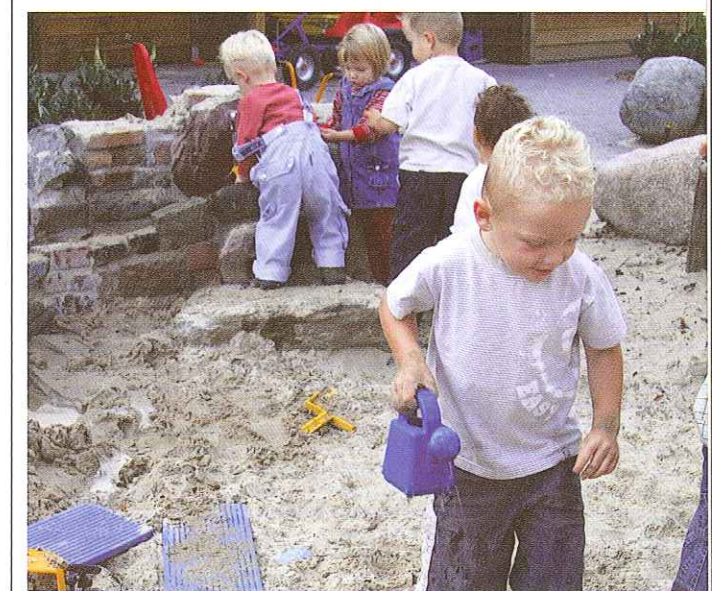
Het essentiële ingrediënt voor een goed ontwerp is een duidelijke indeling van de ruimte waarin een route voor het spel gemaakt wordt. Routing en sturing noemen wij dat. Zo wordt de ruimte uiteindelijk optimaal gebruikt en storen kinderen elkaar niet zo snel in spel. De vooroordelen die er soms heersen doordat de ruimte minder overzichtelijk lijkt met alle groen en reliëf worden snel weggenomen als in de praktijk blijkt dat kinderen veel minder in conflict komen met elkaar. Een natuurlijke speelplaats ziet er op het oog soms wat rommeliger uit met elementen die niet-standaard zijn. De onbekendheid daarmee roept bij ouders en pedagogisch medewerkers vragen op, meestal over veiligheid. Een kinderdagverblijf heeft een verantwoordelijkheid naar de ouders en moet een veilige buitenruimte kunnen waarborgen. Maar de regels voor een natuurlijke buitenruimte zijn niet an-

ders dan die voor een reguliere speelplaats. Men moet ze alleen wel toepassen. Rien van Vliet, projectcoördinator van buroBlad, ziet dat in de praktijk vaak misgaan. Niet uit onwil, maar door onbekendheid met de geldende verplichtingen. Dat is jammer want zo wordt uiteindelijk het vooroordeel bevestigd dat deze manier van inrichten van de buitenruimte niet verantwoord is. ▶

Laat zelfgemaakte
ontwerpen
toetsen op
functionaliteit

Foto's: buroBlad

En daarmee wordt de kinderen uiteindelijk de mogelijkheden van een uitdagende speelomgeving ontnomen.

Certificering

De regels die betrekking hebben op de inrichting van speelplaatsen zijn vastgelegd in het Warenwetbesluit Attractie en Speeltoestellen (WAS), aangevuld met de notitie Reikwijdte Warenwetbesluit Attractie en Speeltoestellen. Daarnaast gelden nog de Europese normen EN 1176 1 t/m 7 en 1177.

Een glijbaan, schommel en wipkip zijn duidelijk speeltoestellen en horen standaard voorzien te zijn van een certificaat van goedkeuring met betrekking tot het WAS. Door ze correct te monteren, te plaatsen op de juiste valondergrond, goed te onderhouden en jaarlijks te laten inspecteren, wordt aan de gestelde veiligheidsvoorwaarden voldaan. Waar vaak niet bij stil wordt gestaan is dat de, op het oog natuurlijke elementen door de wet ook als speeltoestel aangemerkt worden. Vaak denken mensen met een term als

‘spelaanleidingen’ de WAS-certificering te ontlopen. In de Reikwijdtenotitie staat echter beschreven dat zodra een element bewust is neergelegd om te spelen, het als speeltoestel aangemerkt moet worden, zeker als er andere reguliere speeltoestellen op het terrein aanwezig zijn of als het een terrein betreft voor publiek gebruik. Daarmee worden ook die zelfgemaakte totempaal, schijnbaar willekeurig geplaatste kei, dat zelf gemetselde speelmuurtje en die omgevallen boomstam-als-evenwichtbalk een officieel speeltoestel. Met alle geldende veiligheidseisen van dien.

Kwaliteits- en veiligheidseisen

De minister heeft onafhankelijke keuringsinstanties aangewezen die speeltoestellen mogen keuren. Ook afwijkende speeltoestellen kunnen voorzien worden van een certificaat van goedkeuring. Daar zijn wel voorwaarden aan verbonden. Er moet een objectdossier over het ‘toestel’ gemaakt worden waarin onder andere technische gegevens, tekeningen, gebruiks-

aanwijzing en dergelijke beschreven staan. Als het toestel volgens beschrijving geplaatst is, zal de keuringsinstantie langs komen om het toestel op locatie te toetsen aan hetgeen eerder gedocumenteerd is en wordt na goedkeuring het certificaat verstrekt. Daarna gelden dezelfde verplichtingen als bij reguliere toestellen: goed onderhouden en jaarlijks laten inspecteren.

Het is belangrijk voor een kinderdagverblijf om zich hiervan bewust te zijn. Het zijn kwaliteit- en veiligheidseisen die nodig zijn als de organisatie de buitenruimte laat inrichten, of waar zorg voor gedragen moet worden als mensen zelf aan de slag gaan. Zo levert de investering in een nieuwe buitenruimte ook echt op wat de organisatie ermee voor ogen had: Een groene ontdekkingsplek die zowel uitdaging als geborgenheid biedt, zonder aan duurzaamheid en veiligheid in te boeten. En daarmee kan de buitenruimte een echte aanvulling worden op het thuisgevoel en pedagogisch karakter dat een kinderdagverblijf wil uitstralen. ◀